

Venezuela
Informace OAMP,
31. ledna 2026

Bezpečnostní a politická situace v zemi

Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv

Stav: leden 2026

Tento dokument byl vypracován v souladu se Zprávou Agentury EU pro azyl (EUAA) o metodologii informací o zemích původu (2023)¹ v čase omezeném datem vydání na základě uznávaných a relevantních veřejně dostupných informací, případně na základě informací získaných od dalších orgánů státní správy nebo partnerských úřadů členských států Evropské unie a přidružených států, zveřejněných či získaných do vypracování tohoto dokumentu. Zdroje informací jsou v textu uvedeny ve formě poznámek a kompletního seznamu zdrojů včetně příslušných internetových odkazů. Dokument obecně popisuje určitou situaci nebo problematiku a není vyčerpávající ve vztahu k žádnému konkrétnímu případu cizince. Tento dokument nevyjadřuje postoj České republiky k dané zemi nebo problematice.

1. Politická situace

1.1. Politické zřízení

Venezuela, oficiálním názvem Bolívarovská republika Venezuela, je federativní, prezidentská republika.² V čele země stojí přímo volený prezident, jehož funkční období je šestileté, ale počet období nepodléhá omezením. Rada ministrů (vláda) je jmenovaná prezidentem. Národní shromáždění (parlament) je jednokomorové, poslanci jsou voleni v přímých volbách na 5 let, přičemž se používá kombinace většinového a poměrného hlasování.³

1.2. Poslední volby a aktuální politická situace

Poslední prezidentské volby se uskutečnily 28. července 2024. Nejvyšší volební úřad označil za jejich vítěze tehdejšího prezidenta Nicoláse Maduru, který získal mandát na další, už třetí funkční období.⁴ Opozice odmítla výsledky voleb uznat a na základě zápisů z volebních místností uvedla, že volby vyhrál s velkým náskokem její kandidát Edmund González, který se v říjnu 2024 označil za zvoleného prezidenta.⁵ Oficiální výsledky prezidentských voleb ve Venezuele neuznala Evropská unie.⁶ USA a některé další americké státy uznaly za vítěze Edmunda Gonzáleze.⁷

Krátce po volbách odpůrci vlády vyšly do ulic, proti demonstrujícím zasahovaly oficiální bezpečnostní složky i provládní oddíly civilistů. Během protestů zemřelo 24 civilistů a jeden člen bezpečnostních složek, další stovky lidí byly zraněny a tisíce lidí byly zadrženy. Podle zprávy OSN se venezuelské úřady, policie a provládní síly po prezidentských volbách při zásazích proti demonstracím dopustily zločinů proti lidskosti.⁸

Za vítěze posledních parlamentních voleb konaných v květnu 2025 za velmi nízké účasti (podle opozice byla účast 15 procent) a za bojkotu většiny opozičních stran se prohlásila koalice vedená Sjdnocenou socialistickou stranou Venezuely (PSUV), tehdejšího prezidenta Madura, podle Ústřední volební komise získala 256 z 285 křesel.⁹

¹ Evropská unie – Agentura EU pro azyl (EUAA), *Zpráva EUAA o metodologii informací o zemích původu (IoZP)*, únor 2023

² CIA, *The World Factbook – Venezuela*, aktualizováno 18. ledna 2026

³ CIA, *Op. cit.*, aktualizováno 18. ledna 2026; Freedom House, *Svoboda ve světě 2025 – Venezuela*, 2025

⁴ ČTK, *Venezuelský volební úřad označil Madura za vítěze voleb, opozice to odmítá*, 29. července 2024

⁵ ČTK, *Kandidát venezuelské opozice González se chce ujmout prezidentského úřadu*, 4. října 2024

⁶ ČTK, *EU nyní neuznává oficiální výsledky prezidentských voleb ve Venezuele*, 5. srpna 2024

⁷ CIA, *Op. cit.*, aktualizováno 18. ledna 2026; ČTK, *Některé země včetně USA uznaly vítězem voleb ve Venezuele opozičního politika*, 2. srpna 2024

⁸ ČTK, *Venezuelské úřady podle OSN se po volbách dopustily zločinů proti lidskosti*, 15. října 2024; Human Rights Watch, *Výroční zpráva 2025 – Venezuela*, 2025

⁹ Freedom House, *Op. cit.*, 2025; ČTK, *Venezuelské volby vyhrála vládní koalice, podle opozice byla účast 15 procent*, 27. května 2025

Tlak Spojených států na Venezuelu stupňovaný od léta 2025 pod rouškou protidrogové operace vyvrcholil 3. ledna 2026 akcí amerických speciálních sil, při níž byli tehdejší prezident Maduro spolu s manželkou zadrženi a transportováni do New Yorku, kde byli oba obviněni z různých trestných činů, například drogového a teroristického spolčení či spolčení za účelem pašování kokainu do Spojených států.¹⁰

V čele venezuelské vlády stojí od 5. ledna 2026 prozatímní prezidentka Delcy Eloína Rodríguez Gómez, která od roku 2018 až do únosu Madura působila jako viceprezidentka. Je členkou předsednictva Sjednocené socialistické strany Venezuely. Rodríguezová složila přísahu před parlamentem zvoleným v květnu 2025. Funkci předsedy parlamentu obhájil její bratr Jorge Rodríguez.¹¹ Edmund González, žijící v exilu ve Španělsku, či vůdkyně opozice Machalová, nositelka Nobelovy ceny míru, se do země dosud nevrátili.

1.3. Přístup vlády k porušování lidských práv ze strany ozbrojených složek

Madurův režim nepodnikal věrohodné kroky či opatření k odhalení a potrestání pracovníků státních orgánů a členů bezpečnostních složek, kteří se pravděpodobně dopustili porušení lidských práv.¹² Prozatímní prezidentka Rodríguezová představila 31. ledna 2026 návrh zákona o všeobecné amnestii, který by se vztahoval na období od roku 1999 do současnosti, díky kterému by se mohly na svobodu dostat stovky politických vězňů, včetně opozičních předáků, novinářů a bojovníků za lidská práva. Podle odhadů venezuelské nevládní organizace Foro Penal (Trestní fórum) zůstává ve Venezuele k 31. lednu nejméně 711 politických vězňů, včetně 65 cizinců.¹³ Podle této organizace se od 8. ledna, kdy venezuelská vláda slíbila propustit značný počet politických vězňů, do 29. ledna dostalo na svobodu z tamních věznic asi 300 lidí zadržovaných z politických důvodů, zejména kvůli protestům po prezidentských volbách. Venezuelský ministr vnitra 26. ledna uvedl, že od prosince 2025 bylo propuštěno 808 lidí obviněných z různých deliktů, například z narušování veřejného pořádku.¹⁴

2. Ratifikace mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách

Venezuela je členem Organizace spojených národů a přistoupila k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod. Mezi ně patří zejména¹⁵:

- Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace (1967)
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (1978)
- Mezinárodní pakt o ekonomických, sociálních a kulturních právech (1978)
- Úmluva o odstranění všech forem diskriminace žen (1983)
- Úmluva o zákazu mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení a trestání (1991)
- Úmluva o právech dítěte (1990)

Země není signatářem Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, přistoupila však k Protokolu týkajícímu se postavení uprchlíků z roku 1967 (1986).¹⁶

¹⁰ ČTK, *Trump vzkázal Madurovi, že nejmoudřejší by bylo, kdyby se vzdal úřadu prezidenta*, 23. prosince 2025; ČTK, *Trump oznámil zadržení venezuelského prezidenta Madura a jeho odvezení ze země*, 3. ledna 2026; ČTK, *Madura a jeho manželku obvinily americké úřady, uvedla ministryně Bondiová*, 3. ledna 2026

¹¹ CIA, *Op. cit.*, aktualizováno 18. ledna 2026; ČTK, *Rodríguezová se oficiálně stala prozatímní prezidentkou Venezuely*, 5. ledna 2026

¹² MZV USA, *Op. cit.*, 12. srpna 2025

¹³ ČTK, *Prozatímní prezidentka Venezuely oznámila plán na amnestii politických vězňů*, 31. ledna 2026

¹⁴ ČTK, *Venezuelští političtí vězni netrpělivě čekají na své propuštění, píše AFP*, 8. ledna 2026; ČTK, *Ve Venezuele v lednu propustili 300 politických vězňů, tvrdí nevládní organizace*, 29. ledna 2026

¹⁵ OSN, *Ratifikace 18 mezinárodních lidskoprávních smluv – Venezuela*, nedatováno

¹⁶ UNTC, *Depozitář – Stav úmluv, Úmluva o právním postavení uprchlíků*, Ženeva, 28. červenec 1951, nedatováno; UNTC, *Depozitář – Stav úmluv, Protokol o právním postavení uprchlíků*, New York, 4. říjen 1967, nedatováno

3. Mučení, trest smrti

3.1. Mučení a jiné nelidské zacházení

Přestože ústava a zákon stanoví, že žádná osoba nebude vystavena krutému, nelidskému nebo ponižujícímu trestání, objevily se věrohodné zprávy o tom, že bezpečnostní složky napojené na Madurův režim pravidelně mučily a týraly zadržené osoby. Úřad ombudsmana, loajální vůči Madurovu režimu, neuveřejňoval statistiky týkající se obvinění z mučení ze strany policie.¹⁷

Současně se záměrem přijmout zákon o všeobecné amnestii prozatímní prezidentka Rodríguezová 31. ledna 2026 rovněž oznámila rozhodnutí uzavřít nechvalně známou věznici Helicoide v Caracasu, kterou provozuje tajná služba a která figurovala ve zprávách nezávislých expertů OSN o porušování lidských práv.¹⁸

3.2. Trest smrti

Podle venezuelských zákonů není možné udělit trest smrti za žádný trestný čin.¹⁹

4. Možnost vycestování a návratu do vlasti

Ústava (článek 50) zaručuje svobodu vnitřního pohybu, zahraničního cestování, emigrace a repatriace.²⁰ Madurův režim tyto svobody ovšem nerespektoval. Vnitřní pohyb je v některých částech země omezen kvůli bezpečnostním hrozbám. Od roku 2014 zemi opustilo zhruba 8 milionů Venezuelanů, přibližně 6,5 milionu do zemí Latinské Ameriky a Karibiku.²¹ Do zahraničí Venezuelané odcházeli, aby unikli politickému pronásledování, nejistotě a překrývajícím se sociálním a ekonomickým krizím. Po prezidentských volbách v červenci 2024 začala vláda bez předchozího upozornění a udání důvodu rušit pasy venezuelských novinářů, aktivistů za lidská práva, politických vůdců a dalších osob, což ovlivnilo jejich možnost cestovat do Venezuely a z ní.²²

Podle nevládní organizace Spravedlnost, setkání a odpuštění (JEP) nesmějí ze země vycestovat Venezuelané, kteří byli po 8. lednu 2026 propuštěni z vězení.²³

5. Spolupráce s UNHCR, azylový systém

Vláda nespolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a dalšími humanitárními organizacemi při poskytování ochrany a pomoci uprchlíkům nebo žadatelům o azyl. Zákon umožňuje udělovat azyl nebo postavení uprchlíka a vláda má systém poskytování ochrany uprchlíkům.²⁴

6. Aktivní vojenské konflikty

V zemi neprobíhala občanská válka ani konflikt s jinou zemí.

V pohraničních oblastech s Kolumbií operují kolumbijské ozbrojené skupiny a také zločinecké gangy, které ohrožují životy a majetek místního obyvatelstva.²⁵

¹⁷ MZV USA, *Op. cit.*, 22. dubna 2024

¹⁸ ČTK, *Prozatímní prezidentka Venezuely oznámila plán na amnestii politických vězňů*, 31. ledna 2026

¹⁹ Amnesty International, *Trest smrti a popravy v roce 2024, duben 2025*, s. 42

²⁰ Bolívarovská republika Venezuela, *Ústava Bolívarovské republiky Venezuela*, 19. února 2029

²¹ Human Rights Watch, *Op. cit.*, 2025

²² Freedom House, *Op. cit.*, 2025

²³ ČTK, *Ve Venezuele v lednu propustili 300 politických vězňů, tvrdí nevládní organizace*, 29. ledna 2026

²⁴ MZV USA, *Op. cit.*, 12. srpna 2025

²⁵ Úřad pro cizince (Polsko), *Venezuela: Bezpečnostní situace a hrozby pro civilní obyvatelstvo*, 8. října 2025

7. Použité zdroje

Amnesty International, *Trest smrti a popravky v roce 2024* [Death Sentences and Executions 2024], duben 2025 (<https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>), přístup 31. ledna 2026

Bolívarovská republika Venezuela, *Ústava Bolívarovské republiky Venezuela. S dodatkem č. 1 ze dne 15. února 2009* [Constitución de la República Bolivariana de Venezuela. Con la Enmienda N° 1 de fecha 15 de febrero de 2009], 19. února 2009 (<https://www.cgr.gob.ve/assets/pdf/leyes/Constitucion.pdf>), přístup 31. ledna 2026

CIA, *The World Factbook – Venezuela* [The World Factbook – Venezuela], aktualizováno 18. ledna 2026 (<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/venezuela/#government/>), přístup 31. ledna 2026

ČTK,

EU nyní neuznává oficiální výsledky prezidentských voleb ve Venezuele, 5. srpna 2024

Kandidát venezuelské opozice González se chce ujmout prezidentského úřadu, 4. října 2024

Madura a jeho manželku obvinily americké úřady, uvedla ministryně Bondiová, 3. ledna 2026

Některé země včetně USA uznaly vítězem voleb ve Venezuele opozičního politika, 2. srpna 2024

Prozatímní prezidentka Venezuely oznámila plán na amnestii politických vězňů, 31. ledna 2026

Trump oznámil zadržení venezuelského prezidenta Madura a jeho odvezení ze země, 3. ledna 2026

Trump vzkázal Madurovi, že nejmoudřejší by bylo, kdyby se vzdal úřadu prezidenta, 23. prosince 2025

Ve Venezuele v lednu propustili 300 politických vězňů, tvrdí nevládní organizace, 29. ledna 2026

Venezuelské volby vyhrála vládní koalice, podle opozice byla účast 15 procent, 27. května 2025

Venezuelské úřady podle OSN se po volbách dopustily zločinů proti lidskosti, 15. října 2024

Venezuelský volební úřad označil Madura za vítěze voleb, opozice to odmítá, 29. července 2024

Venezuelští političtí vězni netrpělivě čekají na své propuštění, píše AFP, 8. ledna 2026

Evropská unie – Agentura EU pro azyl (EUAA), *Zpráva EUAA o metodologii informací o zemích původu (IoZP)*, [EUAA Country of Origin Information (COI) report methodology], únor 2023 (https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2023_02_EUAA_COI_Report_methodology.pdf), přístup 31. ledna 2026

Freedom House, *Svoboda ve světě 2025 – Venezuela* [Freedom in the World 2025 – Venezuela], 2025 (<https://freedomhouse.org/country/venezuela/freedom-world/2025>), 31. ledna 2026

Human Rights Watch, *Výroční zpráva 2025 - Venezuela* [World Report 2025 - Venezuela], 2025 (<https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/venezuela>), přístup 31. ledna 2026

Ministerstvo zahraničních věcí USA (MZV USA), *Zpráva o stavu lidských práv v roce 2024 - Venezuela* [Country Report on Human Rights Practices 2024 – Venezuela], 12. srpna 2025 (<https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/venezuela/>), přístup 31. ledna 2026

OSN,

Ratifikace 18 mezinárodních lidskoprávních smluv – Venezuela [Ratification of 18 International Human Rights Treaties – Venezuela], nedatováno (<http://indicators.ohchr.org/>), přístup 31. ledna 2026

UNTC (Sbírka úmluv OSN), Depozitář – Stav úmluv,

Úmluva o právním postavení uprchlíků, Ženeva, 28. červenec 1951 [Convention relating to the Status of Refugees, Geneva, 28 July 1951], nedatováno (https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=V-2&chapter=5&Temp=mtdsg2&clang=_en), přístup 31. ledna 2026

Protokol o právním postavení uprchlíků, New York, 4. říjen 1967 [Protocol relating to the Status of Refugees, New York, 4 October 1967], nedatováno (https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=V-5&chapter=5), přístup 31. ledna 2026

Úřad pro cizince (Polsko), *Venezuela: Bezpečnostní situace a hrozby pro civilní obyvatelstvo* [Wenezuela: Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia dla ludności cywilnej], 8. října 2025 (<https://coi.euaa.europa.eu/administration/poland/PLib/353.pdf>), přístup 31. ledna 2026